

Beslut

---

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Sörgårdsskolan i Vaggeryds kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Sörgårdsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetsätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Sörgårdsskolan* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna ser till att samtliga elever med varierande metoder och med regelbundenhet får vara delaktiga i att planera och utvärdera undervisningen i samtliga ämnen och årskurser.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder lärarnas arbete med bedömning så att alla lärare får samma förutsättningar att regelbundet diskutera och kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **20 december 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:3037) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Sörgårdsskolan leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar undervisningens genomförande, lärarnas förutsättningar, arbetet med värdegrundsuppdraget och skolenhetens kunskapsresultat. Granskningen visar vidare att rektorn utifrån ett sammansatt underlag skaffar sig en god nulägesbild av skolan samt beslutar om och genomför relevanta utvecklingsåtgärder utifrån verksamhetens behov baserat på det underlag som genereras i uppföljnings- och analysarbetet. Granskningen visar också att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med ett tydligt fokus på samverkan inom kollegiet samt att det kollegiala lärandet ska leda till avtryck i undervisningen. Slutligen visar granskningen att det på skolan bedrivs ett aktivt och medvetet arbete för att säkerställa att alla elever ges samma förutsättningar att lära sig oberoende av könstillhörighet samt att åtgärder vidtas vid behov.

Uppföljning, analys och utvecklingsåtgärder

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar undervisningens genomförande, lärarnas förutsättningar, arbetet med värdegrundsuppdraget och skolenhetens kunskapsresultat. Av inskickad dokumentation och intervju med rektorn, representanter för elevhälsan och lärare framkommer att rektorns uppföljnings- och analysarbete följer en tydlig systematik där även personalen och eleverna inkluderas. Rektorn genomför så kallade klassanalyser i varje klass en gång per termin, där hen först utför klassrumsobservationer, sedan intervjuar ett urval av elever från respektive klass och därefter för en diskussion med klasslärarna. Klassanalyserna utförs utifrån en

mall som bygger på läroplanens två första delar. Genom att kombinera klassrumsobservationer med elevintervjuer och diskussioner med lärarna följer rektorn upp såväl undervisningens genomförande som lärarnas förutsättningar att genomföra undervisningen och arbetet med värdegrundsuppdraget. I klassanalyserna ingår även elevernas kunskapsprogression och kunskapsresultat som analyseras utifrån kön, klass, ämne, över tid och också utifrån individuella elever. Förutom klassanalyserna följer rektorn även upp undervisningens genomförande, lärarnas förutsättningar att bedriva undervisningen och olika arbetsprocesser som utgör skolans systematiska kvalitetsarbete genom medarbetarsamtal och i olika samtal inom ramen för skolans mötesstruktur. Slutligen sammanställs också samtliga elevomdömen alternativt terminsbetyg i slutet på varje läsår för att analyseras av rektorn tillsammans med samtliga lärare på Sörgårdsskolan. Analysen fokuserar på gruppnivå och utifrån klass och ämne i syfte att identifiera eventuella utvecklingsområden.

Granskningen visar vidare att rektorn utifrån ett sammansatt underlag skaffar sig en god bild av skolan och beslutar om relevanta utvecklingsåtgärder utifrån verksamhetens behov. Av inskickad dokumentation och i intervju med rektorn, representanter för elevhälsan och lärare framkommer att slutsatserna från senaste resultatuppföljningen visar på generellt hög måluppfyllelse såtillvida att merparten av eleverna når upp till de mål som ställs för respektive årskurs och ämne. Enligt Skolverkets statistik för läsåret 2021/2022 är det genomsnittliga betygsnittet för eleverna i årskurs 6 på Sörgårdsskolan högre i majoriteten av ämnena jämfört med rikssnittet. Dock har rektorn identifierat en avvikelse i ämnet svenska som andraspråk (SvA) i vissa årskurser. Den gemensamma slutsatsen utifrån analysarbetet är att vissa elever som läser svenska som andraspråk har låga förkunskaper inom både svenska och modersmålet. Därutöver har skolan identifierat att de låga förkunskaperna i svenska till viss del påverkar måluppfyllelsen i andra ämnen. Vidare har rektorn identifierat att det förekommer vissa skillnader mellan flickors och pojkars resultat i en av klasserna, där pojkarnas måluppfyllelse har minskat. Utifrån uppföljnings- och analysarbetet har rektorn tillsammans med lärarna kartlagt bristande motivation som huvudorsaken till att fler pojkar än flickor i en av klasserna inte når målen i vissa ämnen. Utifrån den sammanlagda analysen har rektorn tillsammans med lärarna beslutat om att SvA-undervisningen behöver utvecklas och resurser har prioriterats till det. Bland annat har lärare med behörighet inom svenska som andraspråk besökt och samarbetat med kollegor som undervisar i andra klasser för att utveckla språkförstärkande metoder i undervisningen. Därtill och i syfte att undervisningen ska ytterligare tillgodose samtliga elevers behov, styrkor och öka motivationen har skolan också arbetat med differentierad undervisning det senaste läsåret. Slutligen framkommer att behovet av resurser, hur de ska fördelas och vilken effekt

resursfördelningen får aktivt diskuteras mellan rektorn och samtlig personal i olika mötesforum såsom klassanalyser och EHT-möten. Bland annat har skolan ett resursteam där resurspersonalen fördelas och omfördelas kontinuerligt under läsåret utifrån de föränderliga elevbehoven.

Ledning och organisation av det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med ett tydligt fokus på samverkan inom kollegiet samt att det kollegiala lärandet ska leda till avtryck i undervisningen. Av inskickad dokumentation och i intervju med rektorn, representanter för elevhälsan och lärare framkommer att rektorn skapat en organisationsstruktur som ger lärarna goda förutsättningar att samverka med varandra och med elevhälsan. På Sörgårdsskolan arbetar samtliga lärare inom ett flerlärarsystem där varje årskurs består av en klass med minst två ansvariga lärare. Flerlärarsystemet möjliggör att samtliga lärare undervisar, arbetar och samverkar tillsammans med kollegor i allt från planeringen av undervisningen och bedömningen av elevernas prestationer till utvärderingen av desamma. Vidare samverkar rektorn och personalen kontinuerligt bland annat kring skolans arbete med skolans gemensamma utvecklingsmål i mötesforum såsom arbetslagsmöten och arbetsplatsträffar (APT), där arbetet leds av rektorn alternativt lärare beroende på mötets fokus och syfte. Personalen träffar även rektorn i mötesforum såsom kvartsmöten (Q-möten), där lärarna i nära samarbete med elevhälsan lyfter, diskuterar och följer upp elevärenden på grupp- eller individnivå. Skolan arbetar också utifrån den kommunövergripande metoden för utveckling av undervisningen ämnesdidaktiskt kollegium (ÄDK). Skolorna har dock möjlighet att organisera arbetet på olika sätt och på Sörgårdsskolan träffas lärarna veckovis inom de två arbetslagen årskurs 1 – 3 och årskurs 4 – 6, utifrån de behov som finns för låg- respektive mellanstadiet. Arbetslagen diskuterar olika skolfrågor och identifierar utmaningar i undervisningen, vilket de därefter utformar gemensamma uppgifter, arbetssätt och rutiner kring som också följs upp och revideras eller vidareutvecklas. Rektorn medverkar sporadiskt på ÄDK-möten, då forumet leds och styrs av lärarna men följs upp tillsammans med rektorn. Vidare framgår att det finns lärare som undervisar på Sörgårdsskolan, men som är anställda av en annan rektor på en annan skola och som inte är delaktiga i det kollegiala lärandet på Sörgårdsskolan och inte heller medverkar i skolans utvecklingsarbete. Slutligen framkommer att obehöriga lärare får stöd och introduktion av rektorn och också personalen. Majoriteten av lärarna på Sörgårdsskolan har lärarlegitimation, och i de fall de saknar en sådan försäkras sig rektorn om att extra stöd ges till dessa lärare i form av kontinuerliga träffar med specialpedagogen. Rektorn går också tillsammans

med obehöriga lärare igenom läroplanen. Slutligen ges kontinuerligt stöd till både olegitimerade lärare och de inom kollegiet som saknar behörighet inom ett eller flera ämnen de undervisar i på så vis att alla lärare ingår i skolans flerlärarsystem.

Arbetet med jämställdhet

Granskningen visar att rektorn tillsammans med personalen bedriver ett aktivt och medvetet arbete för att säkerställa att alla elever ges samma förutsättningar att lära sig oberoende av könstillhörighet samt att åtgärder vidtas vid behov. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn och representanter för elevhälsan framkommer att rektorn tillsammans med personalen kontinuerligt arbetar för att ta reda på elevernas förutsättningar att lära sig och utvecklas oberoende av könstillhörighet. I skolans uppföljnings- och analysarbete och i olika elevenkäter såsom trygghetsenkäter tar rektorn tillsammans med personalen och eleverna reda på flickors respektive pojkars upplevelser av de förutsättningar de ges att lära och utvecklas oavsett könstillhörighet. Därtill har rektorn också sedan tidigare läsår inrättat olika råd såsom trygghetsråd, där elevrepresentanter tillsammans med skolpersonal diskuterar olika frågor kopplade till bland annat värdegrunden och jämställdheten på skolan. Det framgår av det sammanlagda uppföljnings- och analysarbetet att rektorn tillsammans med lärarna och eleverna bland annat har identifierat utmaningar kopplade till skillnader i flickors och pojkars talutrymme i undervisningen. Som åtgärd har lärarna tillsammans arbetat fram en metod där de vid exempelvis frågor till grupper eller i helklass använder talstickor och utifrån dessa avgör vem eller vilka elever som får svara. Vidare framgår av intervju med lärare och elever att skolan arbetar med att alla elever blir likadant bemötta och ges samma förutsättningar oberoende av kön. Exempelvis har det i skolans uppföljnings- och analysarbete framkommit att flickor upplever en viss otrygghet på fotbollsplanen eftersom pojkarna tar mycket plats. Rektorn har därför vidtagit flera åtgärder för att öka tryggheten på rasterna som beskrivs under rubriken *Skolans arbete för att skapa trygghet* i detta beslut. Det framkommer också att lärarna är noga med elevernas språkbruk och med att alla elever behandlar varandra lika oberoende av könstillhörighet. Därtill är lärarna också noga med sitt eget språkbruk på så vis att de inom kollegiet har diskuterat vikten av att exempelvis inte tala om yrken eller arbetsuppgifter inom hemmet på ett könsstereotypiskt sätt. Konkret gestaltas detta i bland annat lärarnas val av filmklipp eller litteratur i undervisningen i olika ämnen. Slutligen framkommer exempel på att eleverna får arbeta med jämställdhetsfrågor inom den reguljära undervisningen. Exempel som ges är att eleverna får arbeta med och lära sig om både kvinnor och män

i historien samt att de i samband med läsningen av skönlitteratur exponeras medvetet för både kvinnliga och manliga huvudgestalter.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att lärarna bedriver en strukturerad undervisning som varierar i både arbetsätt och arbetsformer. De erbjuder stöd så att samtliga elever förstår, kommer igång och bibehåller sitt engagemang. Granskningen visar vidare att lärarna bemöter eleverna utifrån höga förväntningar samt motiverar dem för att stärka deras självförtroende och förmåga att lyckas med skolarbetet. Granskningen visar också att lärarna anpassar undervisningen så att samtliga elever ska klara av att uppnå målen med undervisningen, men att de samtidigt också ges möjlighet att utmanas för att vidareutveckla sina kunskaper. Slutligen visar granskningen att undervisningen innehåller arbetsätt och moment där eleverna får möjlighet att reflektera sig fram till olika svar och likaså kring den egna inlärningen samt ges ansvarstagande för densamma. Däremot visar granskningen att lärarna låter elevernas synpunkter påverka undervisningens genomförande, men att eleverna inte kontinuerligt och systematiskt ges möjlighet att vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Struktur, variation och lärarstöd i undervisningen

Granskningen visar att lärarna på Sörgårdsskolan bedriver en strukturerad undervisning. Av inskickad dokumentation, lektionsobservationer och i intervju med

rektorn, representanter för elevhälsan, lärare och eleverna framkommer att det finns en gemensamt framtagna lektionsstruktur. Gemensamt för samtliga lektioner i alla klasser är bland annat att det alltid finns ett lektionsupplägg uppskrivet på tavlan längst fram i klassrummet. I samband med lektionsstart går samtliga lärare igenom lektionsupplägget och presenterar vad eleverna ska arbeta med och hur. I samband med lektionsstarten presenterar och förtydligar lärarna också målet eller syftet med lektionen. Oftast utgår de från det centrala innehållet men de kan även utgå ifrån exempelvis värdegrunden och elevernas egna erfarenheter. Utöver lektionsupplägget återfinns i samtliga klassrum på Sörgårdsskolan både ett vecko- och dagsschema, vilket lärarna går igenom på de lektioner som är elevernas första för skoldagen. Beträffande lektionsavslut så finns det en samsyn i kollegiet i att de flesta summerar sina lektioner, även om det förekommer vissa variationer exempelvis utifrån det pågående arbetet eller vilken lektion det är under skoldagen. Bland annat summerar de flesta lärare lektionen genom att dels repetera vad eleverna arbetat med och dels förklara hur de kommer gå vidare och vad de då ska arbeta med. Det framgår också att lärarna i de fall eleverna ska avsluta skoldagen i helklass går igenom schemat för nästkommande skoldag.

Granskningen visar vidare att lärarna bedriver en varierad undervisning. Av inskickad dokumentation, lektionsobservationer och i intervju med rektorn, lärare och elever framkommer att skolan arbetar med differentierad undervisning och kooperativt lärande utifrån det gemensamma utvecklingsarbetet. Lärarna planerar och bedriver sin undervisning så att eleverna får möjlighet att arbeta på olika sätt och med varierande arbetsuppgifter. Eleverna får arbeta både muntligt och skriftligt, ensamma, i par eller i grupp. Lärarna använder bland annat den så kallade EPA-modellen (ensam, par, alla) samt att de varierar teoretiska och praktiska moment i undervisningen såsom laborationer eller mäta och räkna på sådant som finns inne i klassrummet. Det framkommer att vissa lärare arbetar med så kallade stationer där eleverna utifrån ett ämne eller tema får arbeta med och visa sina kunskaper kopplat till ämnet eller temat genom olika arbetsformer och sätt såsom skriva i sina skrivböcker, diskutera i mindre grupper eller spela spel i syfte att lära sig.

Granskningen visar också att eleverna får ett aktivt stöd att förstå, komma igång samt bibehålla sitt engagemang kopplat till skolarbetet. Av inskickad dokumentation, lektionsobservationer och i intervju med rektorn, lärare och elever framgår att lärarna använder olika metoder för att hjälpa och stötta eleverna i undervisningen. Exempelvis ställer lärarna frågor till både gruppen och enskilda elever i samband med genomgångar och när eleverna arbetar självständigt. Om elever inte förstår vad eller hur lektionsarbetet ska göras efter introduktionen eller inte kommer igång repeterar lärarna det med klassen eller i mindre grupp. Flerlärarsystemet möjliggör att lärarna i

vissa fall sätter sig med individuella elever eller mindre grupper och har en extra genomgång av vad som ska göras och hur, men också att de under större delen av ett lektionsmoment eller lektion i sig ägnar tid åt individuella elever eller grupper av elever utifrån de behov som finns. Vidare rör sig lärarna aktivt under arbetets gång mellan enskilda elever, par eller grupper. Lärarna kontrollerar att eleverna kommer igång och hjälper dem vid behov. Lärarna använder också sig av pauser för återhämtning och möjlighet att bibehålla engagemang lektionen ut. Slutligen så har vissa klasser på Sörgårdsskolan även resurspersonal i syfte att ytterligare stötta eleverna i skolarbetet.

Motivation och stimulans i undervisningen

Granskningen visar att lärarna har höga förväntningar på eleverna samt motiverar dem för att stärka deras självförtroende och förmåga att lyckas med skolarbetet. Av lektionsobservationer och i intervjuer med lärarna och eleverna framgår att lärarna bland annat arbetar med positiv förstärkning för att lyfta eleverna och deras insatser på olika sätt. Lärarna förmedlar höga förväntningar på eleverna genom att uppmuntra och lyfta både mindre och större framsteg. Lärarna är också tydliga med att lärande och elevernas insatser är en större process där det ofta finns fler exempel på goda insatser eller kvalitativt arbete oavsett hur slutresultatet blir. Vidare ger lärarna återkommande bekräftande kommentarer och positiv återkoppling när elever svarar rätt på en fråga eller förklarar sitt sätt att resonera kring skolarbetet. När elever är osäkra uppmuntrar lärarna dem att försöka eller ställer följdfrågor för att få eleverna på rätt spår. Vissa lärare berömmar hela klassens arbetsinsats innan de påbörjar lektionsavslutningen. Lärarna berättar att de arbetar med inre motivation hos eleverna i form av den differentierade undervisningen, där alla elever oavsett vilken kunskapsnivå de befinner sig på ges möjlighet att bidra och visa att de kan. Att bygga goda relationer med eleverna och belösa framgångar utöver skolarbetet eller undervisningen är också strategier som används.

Granskningen visar vidare att lärarna anpassar undervisningen så att samtliga elever ska uppnå målen med undervisningen, men att de samtidigt ges möjlighet att utmanas för att utveckla sina kunskaper. Av lektionsobservationer och i intervjuer med lärarna, representanter för elevhälsan och eleverna framkommer att undervisningen är differentierad så att uppgifter och bedömningstillfällen har olika svårighetsgrader, men i grunden samma innehåll. Skrivuppgifter är bland annat utformade så att eleverna kan både skriva korta och koncisa eller längre och mer nyanserade texter. Lärarna arbetar också med att anpassa texter och litteratur utifrån olika nivåer så att varje elev kan läsa och utmanas på den nivå hen befinner sig i sin kunskapsutveckling.

Elever som blir färdiga med det planerade skolarbetet erbjuds extra- eller fördjupningsuppgifter. Dessa uppgifter kan exempelvis vara oavslutade uppgifter från samma eller andra ämnen, repetitionsuppgifter eller mer utmanande uppgifter. Skolan har därtill digitala läromedel där elever som snabbt blir klara eller behöver utmanas ytterligare kan arbeta med olika sorters uppgifter. Vidare är elevhälsan involverad i och arbetar aktivt med lärarna för att diskutera och hitta sätt att utmana samtliga elever, öka stimulansen och tillgängligheten till lärandet, vare sig det gäller extra anpassningar, generella anpassningar eller särskilt stöd.

Elevers reflektion kring det egna lärandet och delaktighet i undervisningen

Granskningen visar att undervisningen innehåller arbetssätt och moment där eleverna får möjlighet att reflektera och resonera sig fram till olika svar och kring den egna inläringen. Av inskickad dokumentation, lektionsobservationer och i intervjuer med rektorn, lärare och eleverna framkommer att eleverna på Sörgårdsskolan får möjlighet att arbeta med uppgifter som möjliggör reflektion, både kring svaret och hur de kan lösa uppgiften. Exempel som framgår är att eleverna får arbeta med och presentera olika sätt att räkna ut, finna fakta och svar på frågor samt reflektera över varför de svarat som de gjort. Lärarna ställer dessutom frågor av reflekterande karaktär till klassen och till enskilda elever, både i samband med genomgångar och under arbetets gång. Vissa elever ges även möjlighet till att reflektera över varför lärarna valt ett specifikt arbetssätt till delar av lektionen eller ett visst moment av lektionen genom att lärarna ställer frågan till klassen. Därtill summerar vissa lärare sina lektioner genom att ställa reflekterande frågor till klassen kopplat till lektionsarbetet. Därutöver ges eleverna möjlighet att reflektera över den egna inläringen exempelvis inför utvecklingssamtal och genom klassanalyser där det återfinns frågor som möjliggör reflektion kring den egna inläringen kopplat till elevernas studier och undervisningen. Genom skolans digitala läromedel har lärare och elever dessutom möjlighet att ta fram tidigare inlämnade arbeten och uppgifter för att se, jämföra och diskutera elevernas utveckling. Slutligen arbetar lärarna i samtliga årskurser på Sörgårdsskolan med att eleverna ska utveckla en god studieteknik genom att de i undervisningen presenterar och arbetar med exempelvis hur elever kan föra anteckningar när de tittar på filmklipp. Andra exempel är att elever i de lägre årskurserna tillsammans med lärarna diskuterar varför det bland annat är viktigt att lyssna och koncentrera sig på lärargenomgångar.

Granskningen visar vidare att lärarna låter elevernas synpunkter påverka undervisningens genomförande, men att eleverna inte kontinuerligt och systematiskt ges möjlighet att vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. I

intervjuer med rektorn, lärarna och eleverna framkommer att eleverna på olika vis får möjlighet att påverka arbetsformer och arbetssätt, men att eleverna endast ges begränsat inflytande över innehållet i undervisningen. Exempel som framkommer är bland annat att eleverna får välja examinationsformer, hur och i vilken ordning de vill arbeta med olika arbetsuppgifter och om de vill arbeta på egen hand eller i grupp. Däremot ges endast enstaka exempel på att eleverna får medverka i själva planeringen av undervisningen. Bland annat har en lärare en veckovis aktivitet med sin klass där en elev per vecka fritt får presentera en sak, person eller ett ämne. Utifrån denna aktivitet förekommer det att klassen önskar arbeta vidare med det som en elev har presenterat, vilket läraren tar till sig och planera kommande moment utifrån. Ett annat exempel är att en lärare tillsammans med eleverna arbetar med ett så kallat VÖL-schema (vet, önskar veta, lärt mig) ibland och kan då inför ett moment anpassa sin undervisning utifrån resultatet. Vidare framkommer av lektionsobservationer och i intervjuer med rektorn och lärarna att de i huvudsak genom klassanalyserna tar reda på elevers synpunkter och önskemål kring undervisningen och dess genomförande. Därutöver utvärderar ibland vissa av lärarna undervisningen tillsammans med eleverna genom att i slutet på en lektion eller ett arbetsmoment be eleverna att visa tummen upp eller tummen ner beroende på om de lärt sig vad de skulle och om de tyckte om att arbeta på det vis de gjort under lektionen eller arbetsmomentet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärarna ser till att samtliga elever med varierande metoder och med regelbundenhet får vara delaktiga i att planera och utvärdera undervisningen i samtliga ämnen och årskurser.

Skolinspektionens granskning visar att det visserligen finns exempel på att lärare inkluderar eleverna i planeringen och utvärderingen av undervisningen men att detta inte sker systematiskt eller kontinuerligt i samtliga ämnen och årskurser.

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Enligt läroplanen ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.¹ Rektorn har ett

---

¹ Lgr22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

särskilt utpekat ansvar för att se till så att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.² Av förarbetena till skollagen framgår även att det inte räcker att lärarna själva planerar undervisningen med hänsyn till elevernas intressen och erfarenheter. Detta kan visserligen ses som ett indirekt elevinflytande, men eleverna behöver stimuleras till att ta aktiv del i planering och utvärdering av lektioner.³

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn och lärarna gemensamt diskuterar vilka områden eleverna kan ha inflytande över och hur lärarna kan utveckla konkreta arbetssätt som ökar elevernas inflytande. Vidare bör rektorn inventera hur olika lärare arbetar för att eleverna ska få inflytande. Utifrån vad som framkommer i inventeringen kan rektorn organisera det vidare arbetet så att lärare kan ta del av varandras metoder och provar nya metoder och arbetssätt i sin egen undervisning. Lärarna kan med fördel använda sig av Skolverkets stödmaterial i arbetet med att utveckla former för elevernas inflytande i undervisningen.⁴ Rektorn behöver i sin i uppföljning av undervisningens genomförande också uppmärksamma om det finns skillnader i elevernas upplevelse av delaktighet och inflytande utifrån kön, ämnen och årskurser.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att skolan arbetar aktivt för att främja studieron. Vidare visar granskningen att skolan regelbundet tar reda på elevernas upplevelse av tryggheten samt att det finns ett

---

² Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar

³ Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, prop. 2009/10:166

⁴ Skolverkets lärportal. Modulen Delaktighet och inflytande i undervisningen. <https://www.skolverket.se/skolutveckling>

gemensamt främjande och förebyggande arbete för att skapa en trygg skolmiljö för eleverna.

Skolans arbete för att skapa studiero

Granskningen visar att skolan arbetar aktivt för att främja studieron. Av inskickad dokumentation och i intervju med rektorn, representanter för elevhälsan, lärare och eleverna framkommer att skolan tar reda på och följer upp elevernas upplevelse av studieron via klassanalyserna, trygghetsrådet och Q-mötena. Gemensamma förhållningssätt och strategier diskuteras också regelbundet inom kollegiet och med eleverna i olika mötesforum. Exempel på gemensamma strategier som arbetats fram inom kollegiet är att lektionerna i stor utsträckning följer en gemensam struktur samt att lärarna har möblerat om sina klassrum och minskat på antalet saker som skapar onödig stimulans. I förebyggande syfte finns det i varje klassrum också hjälpmedel såsom hörselkåpor och skärmar så att elever lättare kan bibehålla fokus och inte störas av annat. Dessutom har flera klassrum intilliggande grupprum som används aktivt av lärarna i samband med undervisningen. Den delade bilden är att det råder en generellt god studiemiljö på skolan, men att vissa klassrum är trånga vilket gör att det är en utmaning att skapa och bibehålla en god studiero. Vidare har skolan i samarbete med eleverna tagit fram övergripande ordnings- och trivselregler sedan tidigare läsår. Varje klass har också egna klassrumsregler med utgångspunkt i de generella ordnings- och trivselreglerna. Även klassrumsreglerna har tagits fram i samarbete mellan elever och lärare utifrån de specifika behov eller önskemål som finns i varje klass. Lärarna går tillsammans med eleverna igenom klassrumsreglerna i början på varje nytt läsår och reviderar dem vid behov. I de klasser där det i uppföljningen framgår att studieron upplevs som problematisk vidtas olika åtgärder i samarbete mellan rektorn och personalen. Exempel som framkommer är att en av klasserna delats upp i mindre grupper och att eleverna har fått bestämda sittplatser i matsalen. Därtill har skolan haft möten med vårdnadshavare och vid behov beslutar rektorn om individuella disciplinera åtgärder. Vidare vidtar lärarna ändamålsenliga åtgärder för att skapa och behålla studiero i undervisningen på så vis att de dels flyttar på elever vid behov och dels använder sig av på förhand bestämda sittplatser för vissa elever. Om eleverna är i behov av hjälp eller vill uttrycka en åsikt kring skolarbetet använder majoriteten av lärarna handuppräckning och de är konsekventa med att påminna om detta. I de fall ljudnivån ökar får alla lärarna eleverna att dämpa ljudnivån genom att be eleverna vara tysta eller prata mer lågmält, men några använder också sig av nedräkning eller klappar med händerna vid några tillfällen för att signalera att det inte råder studiero. Lärarna går i vissa fall även fram till eleverna för att leda dem tillbaka till skolarbetet.

Skolans arbete för att skapa trygghet

Granskningen visar att skolan regelbundet tar reda på elevernas upplevelse av tryggheten samt att det finns ett gemensamt främjande och förebyggande arbete för att skapa en trygg skolmiljö för eleverna. Av inskickad dokumentation och i intervju med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framkommer att skolan regelbundet och med olika metoder tar reda på elevernas upplevelse av tryggheten genom olika elevenkäter såsom trygghetsenkäter samt mötesforum där eleverna deltar såsom trygghetsråd och klassråd. Därtill får rektorn information om eventuella utmaningar via elevintervjuer i samband med klassanalyserna. Resultaten av de olika enkäterna och elevintervjuerna följs upp av rektorn tillsammans med personalen i bland annat klassanalyserna och på arbetslagsträffar. Därutöver följs resultaten upp tillsammans med eleverna i exempelvis klassråd och trygghetsråd. Av de tidigare kartläggningarna har det framkommit att vissa elever har beskrivit en otrygghet på skolan och platser skolgården där det till exempel kan uppstå bråk eller som personalen har dålig uppsikt över. Exempel på åtgärder utifrån kartläggningen är att elevrepresentanter från trygghetsrådet tillsammans med personal har gått på så kallade trygghetsvandringar för att identifiera specifika plaster där elever eventuellt känner sig otrygga. Vidare framgår av de samlade intervjuerna att skolans främjande trygghetsarbete exempelvis är olika värdegrundsövningar som samtliga lärare gör i sina klasser. Bland annat tittar klasserna på filmer eller genomför dramaövningar i syfte att tillsammans synliggöra och diskutera olika sorters språkbruk. Ytterligare exempel på främjande trygghetsarbete är att skolan har en fadderverksamhet och arrangerar fadderdagar några gånger per termin för samtliga klasser i syfte att elever som inte går i samma årskurs och klass ska lära känna varandra samt att äldre elever interagerar med de yngre. Skolan har även ett rullande veckoschema för vilka klasser som får vara på fotbolls-, basket- och bandyplanerna. Exempel på skolans förebyggande insatser är införandet av rastaktiviteter som hålls av personal och är tillgängligt för alla elever, gemensamma rasttider för hela skolan och att eleverna i de lägre årskurserna inte behöver byta om i samband med sina idrottslektioner. Anledningen till insatserna är att dels möjliggöra för att flera av lärarna ska kunna vara ute på rasterna samtidigt och hålla uppsikt över samtliga av de zoner som identifierats som eventuellt otrygga och dels eliminera situationer där upplevelsen av otrygghet eventuellt uppstår. Skolan ser i de senaste uppföljningarna att antalet konflikter har minskat och att elevernas upplevelse av trygghet på rasterna har ökat, men att arbetet med de förebyggande insatserna behöver fortsätta utvecklas och kontinuerligt utvärderas tillsammans med eleverna.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn tillsammans med lärarna analyserar omdömen, betyg och resultat på nationella proven för att identifiera eventuella skillnader eller avvikelser i bedömningen och betygssättningen. Vidare visar granskningen att verksamheten inte är organiserad på ett sådant sätt att alla undervisande lärare har möjlighet att gemensamt utveckla sin bedömarkompetens eller samverka kring bedömningsfrågor.

Analys av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn tillsammans med lärarna analyserar omdömen, betyg och resultat på nationella för att identifiera eventuella skillnader eller avvikelser i bedömningen och betygssättningen. Av inskickad dokumentation och i intervju med rektorn och lärare framgår att rektorn tillsammans med lärarna för respektive klass analyserar omdömen en gång per termin och per klass i samband med klassanalyserna. Därutöver sammanställer rektorn resultat från nationella proven och elevernas betyg för att tillsammans med lärarna jämföra dessa i slutet på varje läsår. Vid större diskrepans mellan resultat på nationella proven och elevernas slutbetyg så analyseras allt bedömningsunderlag extra noga och rektorn är med i diskussionen. Rektorn för även diskussioner med lärarna gällande deras betygssättning i samband med att betygen sätts och ställer då frågor kring vilket underlag lärarna utgår ifrån och på vilket sätt de resonerar i sin betygssättning. Rektorns analys av lärarnas bedömning och betygssättning omfattar parametrarna lärare, tid, ämnen, klasser och kön. Vidare framkommer att skolan har identifierat en viss avvikelse mellan några resultat på nationella proven i engelska i årskurs 6 och slutbetygen, vilket rektorn förklarar med att nationella proven inte testar samtliga kunskapskrav samt att slutresultat på nationella proven kan vara missvisande på så vis att elever erhåller ett resultat utifrån flera delar men där samtliga inte behöver vara på en godkänd nivå för att få ett sammantaget godkänt resultat.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar att verksamheten inte är organiserad på ett sådant sätt att alla undervisande lärare har möjlighet att gemensamt utveckla sin bedömarkompetens eller samverka kring bedömningsfrågor. Av inskickad dokumentation och i intervjuer med rektorn och lärare framkommer att rektorn ser till att lärarna som är anställda på Sörgårdsskolan regelbundet samverkar kring, diskuterar och skapar samsyn i frågor om bedömning och betygsättning. I detta arbete ingår dock inte de lärare som undervisar elever på Sörgårdsskolan men som är anställda av en annan rektor på en annan skola. Samverkan och diskussion mellan lärarna på Sörgårdsskolan sker främst genom skolans flerlärarsystem eftersom lärarna alltid samarbetar kring bedömning och betygsättning av elevers prestationer i sina respektive klasser utifrån den gemensamma undervisningen. Därtill diskuteras bedömning och betygsättning även inom arbetslagen på exempelvis arbetslagsmötena, där det är en återkommande punkt. Skolan har också ett kommunövergripande samarbete med andra skolor, där bland annat resultat på nationella prov och betyg jämförs och diskuteras i mötesforum såsom ÄDK. Lärarna på Sörgårdsskolan har även i början på läsåret 2022/2023 arbetat med Skolverkets allmänna råd om bedömning och betygsättning. Utifrån läsningen av de allmänna råden diskuterade lärarna inom sina arbetslag förändringar i den nya läroplanen och hur de ska tänka och arbeta framåt gällande bedömning och betygsättning. Vidare framgår att all rättning av de nationella proven i årskurs 6 görs tillsammans av samtliga lärare inom arbetslaget för årskurs 4 – 6. I årskurs 3 får lärarna samrätta nationella proven utifrån flerlärarsystemet och tillsammans med specialläraren. Dessutom diskuterar rektorn bedömning och betygsättningen med samtliga lärare vid eventuella osäkerheter kring det. Vidare framgår att rektorn ser till att samtliga lärare använder sig av Skolverkets kartläggningmaterial och bedömningsstöd. Lärarna på lågstadiet genomför också ett läsförståelsetest i svenska i slutet av årskurs 1 och 2.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder lärarnas arbete med bedömning och betygsättning så att alla lärare får samma förutsättningar att regelbundet diskutera och kvalitetssäkra sin bedömning och betygsättning.

Skolinspektionens granskning visar att de lärare som undervisar elever på Sörgårdsskolan men som är anställda av en annan rektor på en annan skola inte har möjlighet att samverka kring bedömning och betygsättning. Ur ett likvärdighetsperspektiv är det av betydelse att lärare har en samsyn kring

betygskriterierna, om de kunskaper som är väsentliga i ett ämne och hur underlag från bedömningssituationer kan utvärderas allsidigt vid betygssättningen.

Enligt 1 kap. 9 § skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig oavsett var i landet den anordnas. Enligt 3 kap. 14 § skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. Av läroplanen framgår att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.⁵ I läroplanen anges vidare att lärare utifrån kursplanernas krav allsidigt ska utvärdera varje elevs kunskapsutveckling och vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterierna.⁶

Enligt Skolverkets allmänna råd bör rektorn skapa förutsättningar för att främja lärarnas arbete med rättvisande och likvärdiga betyg.⁷ Rektorn har en central roll för att underlätta lärares arbete med att sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Det innebär att se till att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn organiserar verksamheten så alla lärare har möjlighet att med regelbundenhet diskutera både bedömning och betygssättning. Huvudmannen kan med fördel bistå rektorn med att organisera arbetet så att en samverkan mellan flera av kommunens grundskolor också kan komma till stånd. Detta för att de lärare som i nuläget delar sin tjänst mellan de kommunala skolenheterna också ska få möjlighet att diskutera bedömning och betygssättning med kollegor och ämneskollegor. För att se till att samverkan kring bedömningsfrågor genomförs och utgår från kursplanernas krav, forskning och beprövad erfarenhet kan rektorn exempelvis se till att tydligare följa upp att lärarna för samtal kring bedömningar i arbetslagen eller utforma tydliga mötesstrukturer där samtliga lärare kan vara med. I arbetet för en likvärdig bedömning rekommenderas rektorn också se till att olika former av sambedömning förankras hos personalen och säkerställa att de faktiskt används. Skolinspektionen vill påpeka att arbetet med att utveckla lärares bedömningskompetens behöver organiseras utifrån de behov som olika lärare har.

---

⁵ Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar

⁶ Lgr22, 2.7 Bedömning och betyg

⁷ Betyg och prövning – kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

X Nerman Hopovac

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

Föredragande
Signerat av: Nerman Hopovac

I handläggningen av ärendet har även utredare Ola Rydkvist medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sju lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 23-25 maj 2023. Besöket genomfördes av Ola Rydqvist och Nerman Hopovac.

Sörgårdsskolan är en kommunal 1 – 6 skola som också har en förskoleklass. Vid tiden för granskningen bedriver skolan verksamhet för 195 elever i årskurserna 1 – 6. För läsåret 2022/2023 finns 30 lärare anställda. Andelen undervisande lärare med legitimation är 26 (87%) och 6 lärare (20%) saknar behörighet i något undervisande ämne alternativt årskurs. Rektorn har varit rektor på Sörgårdsskolan i 7 år. Skolan är organiserad i 4 arbetslag, arbetslag 4-6, arbetslag F-3, arbetslag Fritids samt Resursteamet. Skolan arbetar med flerlärarsystem och varje årskurs är en klass med antingen två eller tre mentorer. Skolan har också ett elevhälsoteam (EHT) bestående av speciallärare, skolkurator samt skolsköterska.